

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ**

**YAKUP KADRI KARAOSMANOĞLU'nun
"PANORAMA" ADLI ESERİNİN
İNCELENMESİ**

BİTİRME ÇALIŞMASI

**HAZIRLAYAN
950161
GÜLHAN İLHAN**

**TEZ DANIŞMANI
Doç. Dr. BÜLENT YORULMAZ**

LEFKOŞA 1999

ÖNSÖZ

Mezuniyet çalışmamda Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun "PANORAMA" adlı eserini titizlikle ve ayrıntılı bir şekilde inceledim.

Bu çalışmam sırasında desteğini ve yardımını esirgemeyen büyük hayranlık ve saygı duyduğum Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı Doç. Dr. BÜLENT YORULMAZ'a teşekkürlerimi sunuyorum.

GÜLHAN İLHAN.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

1. Giriş

2. Yazarın Hayatı

3. Panorama üzerine

4. Açıklamalar

4.1 Yiyecek ve İçecek

4.2 Süs Eşyaları

4.3 Ev Eşyaları

4.4 Çalgı Aletleri

4.5 Giyim Eşyaları

5. İndeks

6. Kaynakça

GİRİŞ

Çalışmamda Y.Kadri KARAOSMANOĞLUNUN "PANORAMA" adlı eserindeki maddi unsurlar arasında yol alan yiyecek ve içecek, süs eşyaları, ev eşyaları, çalgı aletleri ve giyim eşyaları konularını inceledim.

Bu tez çalışması bize dört yıl boyunca Türkoloji alanında öğrendiğimiz bilgileri ve yöntemleri kullanma şansını vermiştir. Eseri incelerken teknik olarak kullanılan yöntem maddi kültür unsurlarını topladıktan sonra elde edilen verileri fişleme yöntemidir.

Bu çalışmayı zevkle ve titizlikle hazırladığımı vurgulamak isterim.

YAKUP KADRI KARAOSMANOĞLU (1889 – 1974)

Yakup Kadri, XVII . yüzyılın sonlarından başlayarak Saruhan vilayeti denilen Aydın ve Manisa bölgesinde hüküm sürmüş Karaosmanoğlu sülalesindendir.Mısır'da İbrahim Paşa konağına ve orada İkbâl hanımla evlenen Kadri beyin oğludur.

27 Mart 1889'da Kahirede doğdu.İbrahim Paşa'nın ölümü üzerine altı yaşında iken ailesi ile birlikte Manisa'ya geldi.İlk öğrenimine,Fevziye Mektebi İptidaisinde başladı.İki yıl sonra İzmir İdadisine gönderildi. (1903) Şahabettin Süleyman'la arkadaşlığı buradan gelir. Ama öğrenimini tamamlayamaz.Babası daha o öğrenimine başlamadan ölmüş, İkbâl Hanım'ın satılacak mücevherleri kalmamıştır.Aile yeniden Mısır'a dönünce İskenderiye'deki Freres'ler Fransız Okulu'na girdi. Burada da bir yıl okudu. İdadi özlemi onu İzmir'e çektiysede tatilini geçirmek için geldiği Mısırdaki Cöntürklerle tanıştı. İzmir'e dönmekten vazgeçti. Sınavla yeniden girdiği Freres'ler Okulunda iki yıl sonra bakaloryasını vererek orta öğrenimini tamamladı.

1908'de ailece yurda döndüler. İstanbul'a yerleştiler. Yakup Kadri, Mektebi Hukuk'a girdi. Ama bitiremeden üçüncü sınıftan ayrıldı.Bu arada İpsen'den esinlenerek yazdığı Nirvana adlı tek perdelik oyunu yayınlanmış arkadaşı Şahabettin Süleyman'ın aracılığı ile Fecri Atı Topluluğuna katılmıştır.Bir yandan Fecri Aticilere yönelik eleştirilere cevap vermekte,bir yandan da Serveti Fünunda küçük hikayeler yayınlamaktadır. Mensur şiirleri'de bu ilk dönemin ürünleridir.

1912'de Tüberkloza yakalandığını öğrenir. Ama ancak 1916'da tedavi için İsviçreye gidebilecek, üçbuçuk yıl orada kalacaktır. Bektaşilikle ilgisi de bu yıllarda İsviçreye gitmeden öncedir. O sıralar Paristen yeni dönmüş olan Yahya Kemal'inde etkisi ile Yunan ve Latin kaynaklarına dayalı yeni bir sanat anlayışını savunmaya başlamıştır. Ayrıca doğu Mitolojisi ile de ilgileniyor,bir mistisizme yöneliyordu. Bu eğilim onu bektâşi teknesine itti.' Nur Baba' romanını yazdı gözlemlerinden yararlanarak. Ama hem karşılaşacağı tepkiler hem İsviçreye gidişi yayınlanmasını engelledi.

1913'de ilk hikaye kitabını çıkarır:'Bir Serencam' .Ama önce Balkan ardından da Birinci Dünya Savaşları,bu savaşlarla gelen yıkım, Yakup Kadri'de bir değişime yol açacak, sanatın 'Şahsi ve Muhterem' olduğu düşüncesinden yavaş yavaş uzaklaşacaktır. Mondoros Antlaşmasından sonra onu İkdâm yazarı olarak görürüz. (1919). Güncel olayları izleyen, Kurtuluş Savaşını destekleyen bir gazetecidir artık. Hikayeleride Milli Mücadele ile ilgilidir. Daha sonra o günlerin ürünü olan Makalelerini Ergenekon'da toplayacaktır.

1921'de Ankara'nın çağrısı üzerine Anadolu'ya geçti.Görevli olarak Kütahya, Simav, Gediz, Eskişehir, Sakarya Yörelerini dolaştı. Önce Mardin (1923-1931),Sonra Manisa Milletvekili oldu. (1931-1934).Evliliği de bu dönemlerdedir.Mutassarıf Asaf Bey'in kızı Burhan Asaf Belge'nin Kızkardeşi Leman Hanım'la evlenmiş (11 Ekim 1923); Yine bu dönemde Kiralık Konak, Nur Baba adlı romanlarını yayınlamış. Cumhuriyet ve Hakimiyeti Milliye Gazetelerinde makaleler yazmış (1923-1925),

Tedavi için ikinci kez gittiği (1926) İsviçre'den ' Alp Dağlarında' başlığı ile izlenimlerini kaleme almıştır. 1932 Yılı ise Yakup Kadri için ayrı bir önem taşır. Vedat Nedim Tör, Burhan Asaf Belge, İsmail Hüsrev Tökin ve Şevket Süreyya Aydemir'le birlikte 'Kadro' Dergisini çıkarlar.Büyük yankı uyandıran ve tartışmalara yol açan romanı Yaban da aynı yıl yayımlanır.

Başlangıçta ilgi ile karşılanan 'Kadro'da savunulan düşünceler zararlı bulunarak derginin imtiyaz sahibi Yakup Kadri, Tiran Elçiliğine atanınca (1934) Dergi de kapanır. Bunu Prag (1935), La Haye (1939), Bern (1942), elçilikleri izler. Tahran Elçiliğinden sonra (1949-1951) emekli oluncaya kadar kalacağı Bern elçiliğine getirilecektir.'Zoraki Diplomat' adlı anıları bu yılların ürünüdür.

1955'de emekli olunca yurda dönerek çeşitli dergi ve gazetelerde yazılarını sürdürdü. 27 Mayıs'dan sonra Kurucu Meclis üyeliğine seçildi.1961'de Manisa Milletvekili oldu.1957'de de Ulus Gazetesi'nin baş yazarlığını yüklenmişti.1962'de Atatürk İlkelerine ters düşüldüğünü ileri sürerek CHP'den istifa etti.1965'den sonra ise politikadan çekildi.Son görevi Anadolu Ajansı Yönetim Kurulu Başkanlığıydı. 13 Aralık 1974'de Ankara'da öldü.İstanbul'da,Beşiktaş'ta Yahya Efendi mezarlığına annesinin yanında yatmaktadır.

ESERLERİ

HİKAYELERİ:

- * BİR SERENCAM (1913)
- * RAHMET(1923)
- * MİLLİ SAVAŞIN HİKAYELERİ (1947)

ROMANLARI:

- * KİRALIK KONAK (1922)
- * NUR BABA (1922)
- * HÜKÜM GECEİ (1927)
- * SODOM VE GOMORE (1928)
- * YABAN (1932)
- * ANKARA (1934)
- * BİR SÜRGÜN (1937)
- * PANORAMA (2 Cilt 1953-1954)
- * HEP O ŞARKI (1956)

ANILARI:

- *ZORAKİ DİPLOMAT (1955)
- * ANAMIN KİTABI (1957)

KİTAPLAŞMAMIŞ OYUNLARI:

- * NİRVANA (Resimli Kitap s.9,1909)
- * VEDA (R.Kit. s.11)
- * SAĞANAK (İstanbul Şehir Tiyatroları Kitaplığı)

* MAĞARA (Varlık , s. 12-17,1934)

* VATAN YOLUNDA (1958)

* POLİTİKADA 45 YIL (1968)

* GENÇLİK VE EDEBİYAT HATIRALARI (1966)

MENSUR ŞİİRLERİ:

* ERENLERİN BAĞINDAN (1922)

* OKUN UCUNDAN (1940)

MONOGRAFİLERİ:

* AHMET HAŞİM (1934)

* ATATÜRK (1946)

ÇEŞİTLİ MAKALELERİ:

* İZMİR'DEN BURSA'YA (H.Edip , F.Rıfkı M. Asım ile 1922)

* KADINLIK VE KADINLARIMIZ (1923)

* SEÇİME YAZILAR (F.Rıfkı,R.Eşref ile 1928)

* ERGENEKON (2 Cilt 1929)

* ALP DAĞLARI VE MISS CHALFRİN'İN ALBÜMÜNDEN (1942)

PANORAMA ÜZERİNE:

Bir hesaplaşmanın romanıdır Panorama. Zoraki diplomat Yakup Kadri'nin Cumhuriyet 'inkılabını' gerçekleştiren kadrolarla hesaplaşmasının romanı. Bu açıdan tezli bir romandır Panorama. Siyasal ve toplumsal eleştiri romanının tezini belirler.

Daha ilk sayfalarda milletvekili Halil Ramiz'in değerlendirmesiyle verilir bu tez: Halil Ramiz'e göre ortaya atılan davaların hiçbiri daha halledilmemiştir; Büyük Millet Meclisi zabıtname külliyatını dolduran ileri inkılap kanunlarının hiçbiri henüz hayata geçmemiş ve Kemalizm prensiplerini çorak vatan topraklarına kök salmak şöyle dursun henüz birkaç kişinin elinde verilip çevrilmeye mahkum birer laboratuvar nebat ve tohumları halinden kurtulamamıştı. Yine Halil Ramiz'e göre Kemalizm İnkılabının meydana koyduğu eserin büyüklüğü yadsınmaz. Ama bu eser ona, tepesi yerde, temelleri havada ve her an, devrilmek tehlikesi içinde bir eham gibi görünmektedir. (1. Bas., s22-23)

Roman'ın 'Ankarada bir Pazar Günü' başlığını taşıyan ilk bölümünü bu sözlerle bağlayan Yakup Kadri, 'Sahne Ardında Olup Bitenler' başlığını koyduğu 2. Bölümüne birlikte söz konusu 'Tehlikeyi' belirgin kılan toplumsal görünümünü sergilemeye girişir. Başka değişle romanını seçtiği ada uygun olarak Cumhuriyet'in 10. Yılından 1950 sonrasına uzanan bir zaman diliminde türk toplumunun 'PANORAMA' sını verir.

Bunun için Yakup Kadri, öteki romanlarında görmeye alıştığımız klasik roman tekniğini bir yana bırakarak değişik bir teknik kullanır Panorama'da. Romanı bir olay yada bir iki ana kahraman çevresinde değil de temalar çevresinde kurarak, bir çeşit orkestrasyonla bütünü vermeye çalışır. Anlatılan, 'Panorama' sözcüğünün sözcük anlamıyla 'bir nokta çevresinde 360 derece döndüğünde görülebilen tüm çevre görünüşü'dür, hayatın 'genel görünümü'dür. Bu nedenle roman kahramanı değil, toplumun değişik kesimlerinden seçilmiş kişiler ve çevreler, bu kişilerin ve çevrelerin rol aldığı ana bir olay değil, hepsinin ayrı ayrı yaşadığı olaylar anlatılır panorama'da. Bağlantı, yaşanan zaman'dır; bir zaman diliminden toplumun geçirdiğı serüvenin aşamalarıdır. Sanki romancı bir tepeden toplumu ve hayatı seyretmekte, bulunduğu noktadan başını sağa - sola çevirdiğinde gördüğü parçaları yanyana getirerek toplumun ve hayatın panoramik bir resmini vermektedir.

Böylece Panorama'nın her bölümünde başka kişi ve çevreleri, onların hayatını sergiler Yakup Kadri. Kişilere bağlı olarak yer de değişir. Ankara, İstanbul, Bir taşra vilayeti, köy, hatta Avrupa sunulan genel görünümün parçalarını oluştururlar. Niyazi Akın'ın Panorama'yı incelerken belirttiğı gibi, 'Aynı zamanda, aynı yerde yaşayışlar, akrabalıklar, meslek ve iş beraberlikleri, aynı tarzda düşünüşler eserin ayrı temellerini birleştirdiğı gibi, iki cilt arasındaki münasebetleri de kurar. Çeşitli temeller, aralarında mevcut bu uzak veya yakın bağlarla bir mihver etrafında hareket ederek, bize, romanın asıl büyük temi olan 'Cumhuriyet Türkiye'si'ni tanıtmaya ve bu ana tem hakkında toplu bir idrak vermeye çalışırlar. (Y.K.Karaosmanoğlu, s. 171, 1960)

Yakup Kadri'nin romanlarının zamansal bir bütün oluşturduğu göz önüne alınırsa Panorama'nın anlamlı bir biçimde Ankara'ya (1934) bağlandığı görülür. Ankara'nın üçüncü bölümünde düşlediği Türkiye'yi betimleyen Yakup Kadri, nasıl bu roman'ın 1964'deki üçüncü basımında kurduğu düşün gerçekleşmediğini belirten 'Bir Not' koymakta kendini alamamışsa, Panorama'da da yaşadığı düş kırıklığının nedenlerini araştırıyor gibidir. 1933'lerden 1950 sonrasına Cumhuriyetin hedeflerinden adım adım uzaklaşmasını, siyasal yozlaşmayı Atatürk devrimlerine karşı olanların ekonomik ve toplumsal açıdan güçlenişlerini anlatırken bu olumsuz gelişimin sorumlularını kendince sorgulamaktan çekinmez: 'kabahat kimde ? Bu halkta mı? Hayır, bin kere hayır; kabahat bir inkılabın plansız, teşkilatsız ve tekniksiz yapılabileceği hayaline kapılanlardadır. İki üç maddelik bir kanun, valiye, polise, jandarmaya birer emir... Her şeyi olmuş bitmiş farzediyoruz; bu kanunların bu emirlerin - kafaların içi şöyle dursun - hatta dışını bile değiştirmediklerini görmek istemiyoruz' (1. Bas., s. 80)

Bu suçlu arayışı Yakup Kadri'yi Yaban'daki tezine, aydının suçluluğuna getirir: 'eğer bu halk, anakronik ve geri bir yığın halinde kalmışsa samimi bir intellektüel için buna gülmekten ziyade ağlamak lazım gelmezmiydi? Düşünen ve bilen kafalar, ellerinde bulunan en modern yayım vasıtalarından istifade edip bu halka, yaşamakta olduğumuz büyük tarihi hadise hakkında hiç bir fikir vermemişlerse, yazarlarımız ammenin ruhunda bu büyük tarihi hadisenin heyecanını uyandırmamışlarsa suç kimdeydi? (1.bas., c. 2, s. 110)

Böylesi suç ve suçlu arayışları, daha önce sözünü ettiğim hesaplaşma çabasının ürünüdür. Roman kişilerinden Felsefe öğretmeni Ahmet Nazmi'nin mektuplarında, genç gazeteci Fuat'ın tartışmalarında, milletvekili Halil Ramiz'in eleştirilerinde konuşan Yakup Kadri'dir çünkü. Bu yanıla Panorama, Yakup Kadri'nin bir başka romanına, Yaban'a bağlanır. Bir bakıma Yaban'ın Ahmet Celal'I, Panorama'nın Ahmet Nazmi'si ve Fuat'ıdır.

Bu açıdan bakıldığında Panorama, Yakup Kadri'nin romanlarının ve romancılığının bütün tipik özelliklerini içerir. Hepsinin özü, özeti, sonsözü gibidir. Ama onun romancılığında hak ettiği yeri alamaz. Birinci baskıya bir önsöz yazan Cevdet Peri'nin belirttiğince 'Dünya edebiyatında pek az kitaba, Panorama kadar, zamanında yayımlanmak nasip olmuştur' gerçi, ama bu zamanında yayımlanmak romanın ilgi görmemesinin de nedenidir. Demokrat Parti iktidarının en parlak yıllarında, Demokrat Parti olgusunu olumsuz bir gelişimin ürünü olarak gösteren bir romanın ilgi görmemesi doğaldır. Üstelik aynı yıllarda Türk öyküsü ve romanı gerek dil ve anlatım, gerekse içerik olarak başka bir çizgide akmaya başlamıştır.

Birinci cildi Yeni İstanbul (1949), ikinci cildi ise Cumhuriyet Gazetelerinde tefrika edilen (1952) Panorama, yine iki cilt olarak yayımlanmıştır (1953 - 1954). Romanın iki cilt bir arada ikinci basımı onyediyıl sonra gerçekleşir (1971). Hemen bütün romanlarının yeni basımında olduğu gibi, Panorama'nın ikinci basımında da romanın dilini gözden geçirmek, yalınlaştırmak gerektiğini duymuştur Yakup Kadri.

Panorama'nın bu üçüncü basımında, Yakup Kadri'nin gözden geçirip yalınlaştırdığı ikinci basım temel alınmış, yalınlaştırılmasına karşın günümüz için eski sayılabilecek sözcüklerin karşılığı sayfa altlarında verilmiştir. Ayrıca birinci

baskı ile ikinci baskı arasındaki yalınlaştırmayı aşan kimi farklılıklar da yine sayfa altlarında belirtilmiştir. Cevdet Peri'nin Birinci baskıya yazdığı önsöz ile Panorama'ya ilişkin değerlendirmeler ise kitabın sonuna eklenmiştir.

AÇIKLAMALAR:

YİYECEK VE İÇECEK:

A

- ALKOL** Bira,şarap gibi sıvıların veya pancar, patates nişastasının şekere dönüştürülmesi sonucu ortaya çıkan glikoz çözeltilerinin mayalaşmış özlerinin damıtılmasıyla elde edilen, kokulu, uçucu, yanıcı, renksiz sıvı.
- ARPA** Buğdaygillerden, taneleri ekmek ve bira yapımında kullanılan hayvanlara yem olarak verilen, yurdumuzda çok yetiştirilen bitki.
- AŞ** Pişirilerek hazırlanan yemek.

B

- BADEM** Gülgillerden yurdumuzun her yöresinde yetiştirilen, ağaç. Bu ağacın yaş ve kuru yenilen yemişi.
- BAKLA** Baklagillerden yurdumuzun her yerinde yetiştirilen, taneleri badıç içinde bulunan bir bitki.
- BALIK** Omurgalılarından, suda yaşayan solungaçla nefes alan ve yumurtadan üreyen hayvanların genel adı
- BİBER** Pathcangillerden yurdumuzda yetişen bir bitki.Tazeyken sebze olarak yenilen veya kurutulup baharat olarak kullanılan ürünü.
- BİFTEK** Izgarada veya tavada pişirilen dana eti dilimi.
- BİRA** Arpa ile şerbetçi otunu mayalandırarak yapılan bir içki,arpa suyu.
- BOZA** Arpa,darı,mısır,buğday gibi tahıllardan hamurun ekşitilmesi ile yapılan koyuca tatlı ve mayhoş içecek

BRANDY	Bir tür alkollü içecek.
BÖREK	Açılmış hamurun veya yufkanın içerisine peynir, ıspanak, kıyma gibi şeyler konularak pişirilen hamur işi.
BUĞDAY	Buğdaygillerin örnek bitkisi.Bu bitkinin başaktan ayrılmış tanesi.
BULGUR	Kaynatılıp kurutulduktan ve kabuğu çıkarıldıktan sonra kırılan buğday.
BUZ	Donarak katı duruma gelmiş su.

C

CİĞER	Akciğer'le Karaciğer'in ortak adı.
CİGARA	İnce kağıda kıyılmış tütün sarılarak hazırlanan silindir biçiminde ağızdan dumanı çekilen nesne.

Ç

ÇAY	Çaygillerden bir ağaççık. Bu ağacın kurumuş yapraklarının haşlanmasıyla elde edilen güzel kokulu ve sarımtırak kırmızı renkli içecek.
ÇEKİRDEK	Etli meyvelerin içinde bir veya birden çok bulunan çoğu sert kabukla kaplı tohum.
ÇORBA	Sebzeyle veya etle hazırlanan sıcak, sulu içecek.

E

EKMEK	Çeşitli tahıl unundan yapılmış hamurun fırında, saçta veya tandırda pişirilmesiyle yapılan yiyecek.
ET	İnsanlarda, hayvanlarda deri ile kemik arasındaki kas ve yağdan oluşan tabaka.

F

FINDIK	Karadeniz bölgesinde yetişen bir ağaççık ve bu ağaççığın sert ve kabuk içinde bulunan yağlı ve nişastalı ürünü.
--------	---

H

HAMUR	Unun su veya başka sıvılarla yoğrulmuş durumu.
HAVYAR	Tuzla hazırlanmış yarı ezme durumunda, genellikle mersin balığı yumurtası

- HELVA** Şeker, yağ, un veya irmikle yapılan tatlı.
- HIYAR** Kabakgillerden uzun, iri meyveli, sürüngen, bir yıllık otsu bir bitki.
- HİNDİ** Tavukgillerden XV.yy evcilleştirilerek Amerika'dan bütün dünyaya yayılan kümes hayvanlarının en büyüğü.

I

- İÇKİ** İçinde alkol bulunan içecek.
- İNCİR** Dudgillerden asıl yurdu Akdeniz kıyıları olan yaprakları geniş dilimli ağaç.Bu ağacın etli, tatlı yemişi.
- İSTAKOZ** Denizde yaşayan yengecin daha büyük ve kabuklu kırmızı renkli hayvanı.
- İŞKEMBE** Geviş getirenlerin ilk ve en büyük mide bölümü.

K

- KABAK** Kabakgillerden birçok türleri olan bir bitki. Bu bitkinin türüne göre yemeği ve tatlısı olur.
- KARPUZ** Kabakgillerden sürüngen gövdeli bir bitki. Bu bitkinin iri ve sulu meyvesi.
- KAVURMA** Tencerede pişirilip kendi yağıyla kızardıktan sonra dondurulup saklanan et.
- KİMYON** Maydanozgillerden 50 cm kadar yükseklikte beyaz ve pembe çiçekli, bir yıllık, ıtırılı ve otsu bitki. Bu bitkinin tohumundan elde edilen ve bahar olarak kullanılan toz.
- KÖFTE** Genellikle kıyılmış etten, bazen de tavuk, balık ve patatesten yapılan, türlü biçimlerde pişirilen yemek.

L

- LEBLEBİ** Dış kabuğu çıkarıldıktan sonra fırında kavrulup yenen nohut.
- LİMON** Turunçgillerden 3-5 m yükseklikte kışın yapraklarını dökmeyen beyaz çiçekli bir ağaç. Bu ağacın sarı renkli, kabuğu kokulu, suyu ekşi meyvesi.
- LİMONATA** Su, şeker ve limon suyundan yapılan şerbet.
- LOKMA** Mayalı hamuru lokmalar durumunda kızgın yağa döküp kızarttıktan sonra şerbete atılarak yapılan tatlı.

M

- MANTAR** İçinde zehirli leri de bulunan, emeçleri bir gövde ve bunun üstünde sapka biçiminde gelişmiş ilkel bitkilerin genel adı.
- MEYVE** Bitkilerde çiçeğin döllenmesinden sonra yumurtalığın gelişmesiyle oluşan ve tohumları taşıyan organ.
- MEYVE SUYU** Meyvelerin suyu sıkılarak hazırlanan meyve kokulu içecek.
- MEZE** İçki içilirken yenen yiyecek.

N

- NARGİLE** Tömbeki denilen bir cins tütünün dumanının sudan geçirilerek içilmesini sağlayan araç.

P

- PEYNİR** Peynir mayası ile katılaştırılarak süttten yapılan ve birçok türü olan besin.
- PIRASA** Zambakgillerden, sapından yararlanılan, çok yıllık bir kış meyvesi.
- PİLAV** Genellikle pirinç ve buğdaydan yapılan bir yemek.
- PİRİNÇ** Buğdaygillerden kökleri bol su içinde yetişen bir bitki.
- POĞAÇA** İçinde peynir, kıyma gibi şeyler konarak hazırlanan tuzlu çörek.
- PORTAKAL** Turunçgillerden Akdenizde yetişen bir ağaç. Bu ağacın kırmızıya çalan sarı toparlak meyvesi.

S

- SÜT** Kadınların ve memeli dişi hayvanların yavrularını beslemek için memelerinden gelen, besin değeri yüksek beyaz sıvı.

Ş

- ŞAMPANYA** Açık renk, tatlı köpüklü şarap.
- ŞARAP** Üzüm veya başka meyve sularını türlü yöntemlerle mayalandırarak elde edilen alkollü içki.
- ŞEKER** Şeker kamışı, şeker pancarı, patates, havuç, mısır, buğday gibi birçok bitkinin sap ve köklerinin öz suyundan ve nişastasından çıkarılan bileşiminden karbon, oksijen ve hidrojen bulunan beyaz

suda eriyen, mayalanabilen ve çoğu tatlı olan maddelerin genel adı.

T

TAHİN	Öğütülmüş susamın koyu sıvı durumu.
TARHANA	İçinde; domates, biber, soğan, kokulu otlar, süt veya yoğurt katılan bulgurdan veya mayalanmış ve kurutularak ufanmış hamurdan yapılmış çorba malzemesi.
TATLI	Şeker tadında olan.
TAVUK	Sülüngillerden eti ve yumurtası için üretilen kümes hayvanı.
TEREYAĞI	Sütten çıkarılan taze yağ.
TURŞU	Tuzlu su veya sirkede bırakılarak özel kıvama getirilmiş sebze ve meyve .
TUZ	Kokusuz suda eriyen yiyecekleri korumada ve tadlandırmada kullanılan billursu madde.
TÜTÜN	Patlıcangillerden bileşiminde nikotin bulunan otsu bir bitki.

Ü

ÜZÜM	Asmanın taze veya kuru olarak yenilen ve salkım durumunda bulunan meyvesi.
------	--

V

VOTKA	Tahıl tanelerinin damıtılmasıyla elde edilen alkollü içki.
-------	--

Y

YAĞ	Bileşiminde stearik, oleik, palmitik asitlerle gliserin bulunan ve bunların oranlarına göre kıvamları değişen bitkisel veya hayvansal madde.
YUMURTA	Bir dişinin vücudunda oluşan yumurtlama ve döllenmeden sonra aynı türden bir canlı oluşturan hücre.

Z

ZERDE	Safranla renk ve koku verilen bir çeşit şekerli pirinç peltesi.
ZEYTİN	Zeytingillerden Akdeniz ülkelerinde yetişen 10-20 m yüksekliğinde dalları dikensiz yaprakları karşılıklı, küçük ve gümüş renginde uzun ömürlü ağaç. Bu ağacın taze iken yeşil sonra kararan yüksek

besin değeri taşıyan yağlı meyvesi.

ZEYTİNYAĞI Zeytin tanelerinden elde edilen bitkisel yağ.

**ZEYTİNYAĞLI
ENGİNAR** Zeytinyağından yapılan bir tür enginar yemeği.

SÜS EŞYALARI:

A

AKİK TAŞI Yüzük taşı. Mühür gibi şeyler yapmakta kullanılan türlü renklerde, yarı saydam, parlak ve değerli taş.

ALTIN Atom sayısı 79, atom ağırlığı 196.9 olan, 1064° de eriyen kolay işlenen, yüksek değerli paslanmaz element.

ANTİKA Eski çağlardan kalma eser veya tarihi değeri olan eski eşya.

B

BİBLO Çeşitli maddelerden yapılan heykel vazo gibi zarif, küçük süs eşyası.

D

DANTELA Her türlü iplikle örülen veya bir kumaşın kenarına işlenen türlü bir biçimde ince ve ağ görünümünde örgü tentene.

G

GÜMÜŞ Atom sayısı 47, atom ağırlığı 107.88 yoğunluğu 10.5 olan, 960° c'ye doğru sıvı durumuna geçen parlak beyaz renkte kolay işlenir ve tel durumuna gelebilen element.

K

KANAVİÇE El işleri için kullanılan seyrek dokunmuş keten bezi.

KOLONYA Hafif kokulu tuvalet ispiertosu

KORDELA Geniş ipekli şerit.

KÜPE Kadınların kulak memelerine taktıkları süs eşyası.

KRİSTAL Billur.

M

MAKYAJ	Yüzü güzelleştirmek için boyama, yüz boyama, yüz bakımı.
MOZAİK	Türlü renklerde küçük küp biçiminde mermer taş veya pişmiş toprak parçalarının yan yana getirilmesiyle yapılan resim ve bezeme işi.
MÜCEVHER	Değerli bir süs eşyası.

P

PIRLANTA	Bir çok façetası olacak biçimde yontulmuş foyasız parlak elmas.
----------	---

R

RİMEL	Kadınların kirpiklerini kıvrırmak ve daha uzun göstermek için fırça ile sürdükleri yağlı sürme,maskara.
RUJ	Dudak boyası.

Z

ZÜMRÜT	Doğal alüminyum ve beryum silikatu; cam parlaklığında, yeşil renkte, saydam bir süs eşyası.
--------	---

EV EŞYALARI:

A

ABAJUR	Işığı bir yere toplamak, doğrudan doğruya gözlere vurmasını önlemek için kullanılan lamba siperi.
AHİZE	Bir elektrik akımını alıp başka bir kuvvete çeviren alet, alıcı.
AMPÜL	İçinde elektrik akımı ile akkor durumuna gelerek ışık verebilen, bir iletkeni bulunan, havası boşaltılmış cam şişe
ANAHTAR	Bir kilidi açıp kapamak için kullanılan araç, açar, açıcı.
ANTEN	Boşlukta yayılan elektromanyeti dalgaları toplayarak bu dalgaların transmisyon hatları içerisinde yayılmasını sağlayan cihaz.
ASANSÖR	İnsanları veya yükleri bir yapının bir katından ötekine veya yüksek yerlere çıkarıp indiren, elektrikle işler araç.

AYNA Işığı yansıtan, varlıkların görüntüsünü veren, cilalı ve sırlı cam.

B

BALTA Kesmek, yarmak, yontmak gibi işlerde kullanılan ağaç saplı demir araç.

BARDAK Su ve benzeri şeyleri içmek için kullanılan genellikle camdan yapılan kap.

BAVUL Yolculukta içinde eşya konan büyük anta.

BEŞİK Süt çocuklarını yatırmaya ve sallayarak uyutmaya yarayan tahta ve demirden yapılmış sallanır bir çeşit küçük karyola.

BIÇAK Bir sap ve elik bölümden oluşan kesici araç.

BOYA Renk vermek, dış etkilere korumak için üzerine sürülen veya içine katılan renkli madde.

BUZDOLABI Yiyecek ve içecek maddeleri soğuk olarak saklamaya yarayan motorla çalışan dolap.

C

CAMEKAN Göstermelik satılık şeylerin sergilendiğı camlı bölme veya yer, sergen.

CEZVE Kahve pişirmeye yarayan, sapı silindire benzer küçük kap.

CIMBIZ Kıl gibi küçük şeyleri tutmak veya çekmek için kullanılan küçük maşa.

CİHAZ Aygıt, alet, takım.



ÇAKI Açılıp kapanan bir veya birkaç ağızlı küçük cep bıçağı.

ÇAKMAK Taşa vurulup kıvılcım çıkarılan elik parçası, elik taş ve tutuşturacak maddelerden yapılmış tutuşturma aleti.

ÇALGI Müzik aleti enstrüman.

ÇARŞAF Yatağın üzerine serilen veya yorgan kaplanan bez örtü.

ÇATAL İki veya daha çok kola ayrılan değnek.

ÇENGELLİ İĞNE Tutturulduğı yerden kurtulmaması için ucu özel yuvaya geçirilen iğne.

ÇEŞME Çoğunlukla herkesin yararlanması için yapılan, borularla gelen suyun bir olukyan veya musluktan aktığı yalaklı su haznesi veya yapısı.

ÇIRA Çam gibi reçineli ağaçların yağlı veya çabuk yanmaya yarayan elverişli bölümü.

ÇİVİ İki şeyi birbirine tutturmak için çakılan, ucu sivri, başlı, metal veya ağaçtan yapılmış ufak çubuk.

ÇÖMLEK Topraktan yapılmış tencere

D

DİVAN Kol koyacak yeri olmayan arkalıksız üstü minderli ve yastıklı olabilen oturmak için yapılmış kerevet, sedir.

DOLAP Genellikle tahtadan yapılmış bölme veya çekmeceleri olan ve içine eşya konan kapaklı mobilya.

DÜRBÜN Uzakyaki cisimlerin görüntülerini büyötmeye veya yaklaştırmaya yarayan, objektif oküler adlı iki mercekten oluşan optik alet.

F

FENER Saydam bir maddeden yapılmış veya böyle bir madde ile donatılmış içimde ışık kaynağı bulunan aydınlatma aracı..

FİRİN Her yandan aynı derecede ısı alarak ekmek, pasta ve buna benzer yiyecekleri pişirmeye yarayan tavanı tonoz biçiminde önünde tek açıklık bulunan ocak.

FİNCAN Çay, kahve gibi genellikle sıcak şeyler içmekte kullanılan küçük kap.

FİTİL Lambada, kandilde, mumda yağın, çakmakta benzinin yanmasını sağlayan, türlü bi

Çimlerde bükölmüş veya dokunmuş pamuktan yapılan genellikle yağ çekici madde.

G

GARDROP Giysi konmak için yapılmış olan giysi yeri.

GAZ LAMBASI İçine konan gaz yağı bir fitil yardımı ile yakan, şişeli türlü biçimlerde lamba.

GERGEF Üzerine kumaş gerilerek nakış işlemeye yarayan, çoğu dikdörtgen

biçiminde olan çerçeve.

GRAMAFON Ses yazar, seslerin gerektiğçe tekrarlanmasını sağlamak için, bunların titreşimini madde üzerine iz olarak geçiren alet.

GÜVEZ
MOROKEN Mora çalan kırmızı renkli koltuk.

H

HALI Yere veya mobilya serilmek, duvara gerilmek için çoğu yünden dokunan, kısa ve şık tüylü nakışlı, kalınyaygı.

HORTUM Tulumba veya musluklara takılan genellikle plastikten yapılan ve suyun içinden geçmesini sağlayan uzun boru.

HUNİ Bir sıvıyı ağzı dar bir kaba aktarmak için kullanılan koni biçimindeki araç.

I

IZGARA Metal çubukların ağaç dallarının aralıklı sıralanmasıyla yapılan parmaklık. Et, balık, köfte gibi yiyecekleri pişirmekte kullanılan araç.

İĞNE Dikiş dikmeye yarayan, ince ucu sivri, bir ucunda iplik geçecek deliğı bulunan çelik araç.

İP Dokuma maddelerinin bükülmüş liflerinden yapılan bağ.

İSKEMLE Arkalığı olmayan ve oturmaya yarayan küçük oturak, sandalye.

K

KALEM Yazmak, çizmek gibi işlerde kullanılan çeşitli biçimlerdeki araç.

KALORİFER Merkez ve depo durumunda olan bir kazandan çıkan sıcak hava, su veya buharı, borularla dolaştırmak yoluyla bir yapının her yanını ısıtan araç.

KANEPE Birkaç kişinin oturabileceğı şekilde yapılmış koltuk.

KAPI Bir yere girip çıkarken geçilen ve açılan kapanma düzeni olan duvar veya bölme açıklığı. Bu açıklıkta açılıp kapanan kanat.

KARYOLA Üzerine yatak yapılan yatılan tahta veya metal kerevet.

KASE Cam, çini, toprak gibi şeylerden yapılmış derince çanak.

KAZAN Çok miktarda yemek pişirmeye veya birşeyler kaynatmaya

yarayan büyük derin ve kulplu kap.

KEPÇE

Sulu yiyecekleri karıştırmaya, dağıtmaya yarayan uzun saplı, yuvarlak ve derince kaşık.

KESER

Tahta araç yontmaya yarayan kısa saplı bir yanı keskin ağızlı öteki yanı çivi çakmaya yarayan çelik araç.

KİBRİT

Bir ucu sürtünme sonucu yanabilecek bileşimde olan, küçük tahta veya karton parçası. İçinde kibrit çöpleri bulunduran küçük kutu.

KİLİM

Döşeme, divan gibi yerlere serilen genellikle desenli havsız kalm, kıl veya yün dokuma.

KİLİT

Anahtar, düğme gibi takılıp çıkarılabilen bir parça yardımı ile çalışan kapatma aleti.

KOLTUK

Kol dayanacak yeri olan geniş ve rahat sandalye.

KOMODİN

Karyolanın yanı başına konulan, üstü masa biçimindeki küçük dolap.

KOVA

Genellikle su ve sulu şeyleri içine koyup taşımaya kuyudan su çekmeye yarayan, üstünden kulplu derince kap.

KÖMÜR

Karbonlu maddelerin kapalı ve havasız yerlerde için için yanmasından veya çok uzun süre derin toprak katmanları altında kalıp bir takım kimyasal değişmelere uğramasından sonra oluşan siyah renkli, içinde yüksek oranda karbon bulunan siyah renkli katı yakıt.

L

LAMBA

Petrol gibi yanıcı bir madde ile yanarak veya elektrik akımı ile içindeki teller akkor durumuna geçerek ışık veren alet.

LAVABO

Üzerinde sıcak ve soğuk musluklar bulunan, porselen, emaye ve saçtan yapılmış el, yüz, bulaşık yıkamaya yarar yer.

M

MAHZEN

Yapılarda yeraltı deposu.

MANGAL

İçine kor konulan saçtan, bakırdan veya pirinçten yapılan türlü biçimlerde üstü açık kap, korluk.

MAŞA

Ateş veya kızgın birşey tutmaya, korları karıştırmaya yarayan iki kollu metal araç.

MENGENE

Onarma, işleme, düzeltme gibi işlemlerin uygulanacağı nesneyi

	sıkıştırıp istenildiği gibi tutturmaya yarayan bir çeşit sıkıştırıcı alet.
MERDİVEN	Bir yere çıkmaya veya bir yerden inmeye yarayan basamaklar dizisi.
MIZRAK	Uzun saplı ve sivri uçlu demir silah.
MİNDER	İçi yumuşak bir madde ile doldurularak dikilen, oturmaya, yaslanmaya yarar şilte.
MOBİLYA	Oturulan yemek yenilen, çalışılan, yatılan yerlerin döşenmesine yarayan taşınabilir eşyalara verilen genel ad.
MUM	Bir fitil üzerine erimiş bal mumu, iç yağı, stearik asit veya parafin dökülüp genellikle silindir biçiminde dondurulan ışık aracı.
MUSLUK	Takılmış bulunduğu boru veya kabın içindeki akışkanı istenildiğinde akıtabilecek bir düzene yapılmış açılır, kapanır alet.
MUTFAK	Yemek pişirilen yer.
MÜREKKEP	Yazı yazmak, desen çizmek veya basmak için kullanılan türlü renklerde sıvı madde.

O

OCAK	Ateş yakmaya yarayan, pişirme, ısıtma, ısınma gibi amaçlarla kullanılan yer.
ODUN	Yakılmak için kesilmiş parçalar.
OK	Yayla atılan, ucunda sivri bir demir bulunan ince ve kısa çubuk.
OKLAVA	Hamur açmakta kullanılan silindir biçiminde uzunca deynek.

P

PARKE	Küçük biçimli tahta parçalarının belirli bir düzene göre yerleştirilmesiyle yapılan döşeme.
PENCERE	Yapıları ve ulaşım araçlarını, aydınlatmak, havalandırmak amacıyla yapılan, çerçeve, cam, pancur, perde gibi eklentilerle daha kullanışlı bir duruma getirilen açıklık.
PERDE	Görüşüğü, ışığı engellemek veya birşeyi gizlemek için bir açıklık önüne gerilen örtü.
PLAK	Sesleri kaydetmek ve kaydedilen sesleri yeniden pkap veya gramafonda dinlemek amacıyla hazırlanan daire biçimindeki

yaprak.

PRANGA

Ağır cezalıların ayaklarına takılan zincir.

PUF

Arkalıksız, alçak, yumuşak, ayakları gözükmeyen oturak.

S

SAAT

Bir günlük sürenin yirmi dörtte birine eşit zaman parçası. Bu zamanı gösteren alet.

SABUN

Kirli ve yağlı şeyleri temizlemekte kullanılan türlü yağlarla alkalikler birleştirilerek yapılan madde.

SALLE A
MANGER

Yemek salonu, yemek masasının bulunduğu ve yemek yenilen özel oda.

SANDALYE

Arkalıklı, kol koyacak yeri olmayan bir kişilik oturma eşyası.

SANDIK

İçine çeşitli şeyler konulan tahtadan, dört köşe, kapaklı ev eşyası.

SİNİ

Üzerinde yemekte yenilbilen yuvarlak, bakır veya pirinçten büyük tepsi.

SOBA

Bir yeri ısıtmak için içine kömür, odun gaz yakılarak kullanılan araç.

SÜNGÜ

Tüfek namlusunun ucuna takılan küçük kılıç biçiminde delici silah.

SÜPÜRGE

Yerleri süpürmeye yarayan araç.

Ş

ŞAMDAN

Üzerine mum yerleşirilen destek.

ŞİLTE

Üstünde oturulan, yatılan, içi yünle pamukla doldurulmuş döşek.

T

TAPUT

Ölünün mezarlığa götürülürken içine konulduğu tahtadan yapılmış sandık.

TAC

Genellikle göz düzeyinden yüksek mobilyaların üstlerindeki kabartmalı oymalı süslü bölüm.

TAS

Genellikle içine sulu şeyler konulan metal kap.

TASMA

Bazı hayvaların boynuna takılan, bu hayvanları bir yere bağlamaya yarayan ve çekip götürmeye yarayan kemer biçiminde

bağ.

TELEFON	Belirli bir uzaklıktaki konuşmaları ileten ve yansıtan elektrik tesisatının bütünü.
TENCERE	İçinde yemek pişirilen kapaklı, metal, çelik, emaye kap.
TEPSİ	Fincan, tabak, bardak gibi şeyleri taşımaya yarayan değişik büyüklükteki derinliği olmayan kap.
TERAZİ	Bir kolun iki ucuna asılı iki kefedden oluşan tartı.
TİĞ	Dantel veya yün örmekte kullanılan, ucu çengelli kısa şiş.
TIRMIK	Kabartılmış toprağın taşını, çöpünü ayıklamak için kullanılan seyrek dişli, tarak biçimindeki araç.
TORBA	Genellikle, iplik kıl gibi ince şeylerden dokunmuş türlü boy ve biçimde küçük küçük ağız büzülüp bağlanabilen çuval.
TÜL	Çok ince gözenekli pamuk, ipek veya sentetik dokuma ve bu dokumadan elde edilmiş perde.

Ü

ÜTÜ	Genellikle giyisilerin buruşukluklarını gidermek için bunların üzerinden geçirilen kızgın demir araç.
-----	---

Y

YASTIK	Başın altına koymak veya sırtı dayamak için kullanılan içi yün, pamuk, kuş tüyü gibi şeylerle doldurulmuş küçük minder.
YATAK	Uyumak dinlenmek gibi amaçlarla üzerine veya içine yatılan eşya.
YORGAN	Yatakta örtünmeye yarayan içi pamuk ve yün gibi şeylerle doldurarak dikilen geniş örtü.

Z

ZİL	İşaret vermek, uyarmak, çağırmak için kullanılan ve bir çan ile bu çana vuran bir tokmaktan oluşan elle veya başka düzenlerle işletilebilen araç.
-----	---

ÇALGI ALETLERİ:

D

DAVUL

Büyük ve enlice bir kasnağın iki yanına deri geçirilerek yapılan tokmak ve değnekle vurulan çalgı.

T

TRAMPETA

İki değnek ile çalınan küçük davul.

Z

ZİL

Birbirine çarparak ses çıkarmak için parmaklar veya tefin kasnağındaki deliklere takılan metal kurs.

ZURNA

Keskin bir ses çıkaran ve çoğu zaman davulla veya dümbelekle birlikte çalınan nefesli çalgı.

GİYİM EŞYALARI:

A

AYAKKABI Özellikle sokakta ayağı korumak için giyilen ve altı kösele, lastik gibi dayanıklı maddelerden yapılan ayak giyeceği.

B

BASMA Üzerinde bası ile yapılmış renkli biçimler bulunan pamuklu kumaş.

BLUZ Vücudun üst bölümüne giyilen genellikle ince kumaşlardan yapılmış veya iplikten örülen kadın giysisi.

BOYUN BAĞI Bayanların boyunlarına soğuktan korunmak için veya giysisilerine süs olsun diye taktıkları çeşitli renklerdeki kumaş giyecek.

C

CÜZDAN Cebe girecek büyüklükte para veya kağıt koymaya yarayan küçük çanta.

Ç

ÇAMAŞIR Kıyafetlerin içine giyilen iç giyisi.

ÇANTA Kösele, meşin, kumaş gibi hafif malzemelerden yapılmış büyüklüğüne göre para, evrak, yiyecek koyup taşımaya yarayan eşya.

ÇARIK Tabaklanmamış sığır derisinden yapılan ve deliklerine geçirilen çeşitli sıkıca bağlanan ayak giyeceği.

ÇORAP Çeşitli ipliklerden örülen ayağı soğuktan koruması için giyilen giyecek.

D

DON Vücudun belden aşağı kısmına giyilen uzun ve kısa iç giyisi.

DUVAK Gelin başını, bazen de yüzünü kapayan dantel veya tül bent örtü.

DÜĞME Giyecek, yorgan gibi şeylerin bazı yerlerine ilikleyici veya süs olarak dikilen kemik, metal, sedef gibi sert maddelerden yapılmış küçük tutturmalık.

E

ELBİSE	Kişinin üzerine giydiği kumaşdan yapılmış giyisi.
ELDİVEN	Dış etkilere korumak için ele giyilen kumaş, deri veya kavuçuktan yapılan el giyisi.
ENTARİ	Genellikle tek parçalı kadın giyeceği. Arap ülkelerinde erkeklerin giydiği uzun, düz üstlük.
ESVAP	Giyisi, giyecek, elbise.
ETEK	Vücudun belden aşağı kısmına giyilen değişik biçimlerde uzun, kısa, kiloş kadın giyisi.

F

FARBA	Giyisi perde gibi şeylerin kenarına dikilen kırmalı veya büzgülü süs.
FES	Şapka yerine kullanılan kırmızı, kalın çuhadan yapılmış tepesinde püsküllü olan silindirik biçimindeki başlık.
FİSTAN	Bayanların giydiği genellikle basmadan yapılmış uzun elbise.
FÖRT	Şapka, çanta, çiçek ve başka süs eşyası yapmak için kullanılan ince ve yumuşak keçe.
FRAK	Resmi törenlerde giyilen uzun etekli, eteğin arkası beline kadar yırtmaçlı siyah, resmi erkek ceketi ve takımı.

G

GECELİK	Yatakta giyilen giyisi, gömlek.
GÖMLEK	Vücudun üst kısmına giyilen, ince kollu ve yakalı giyisi.
GÖZLÜK	Görme bozukluğu olan gözlerin daha iyi görmesini sağlayan bir çerçeveye yerleştirilmiş çift camlardan oluşan ve yüze takılan araç.

H

HIRKA	Önden açık, düğmeli, kollu yünden yapılmış üst giyisi.
-------	--

İ

İSKARPİN	Ökçeli, konçsuz ayakkabı.
----------	---------------------------

K

KEFEN	Gömülmeden önce ölüye sarılan beyaz bez.
KIYAFET	Vücudun herhangi bir bölümü için yapılmış giysisi.
KUNDURA	Kaba işlenmiş, bağırsız, konçsuz ayakkabı.
KÜLAH	Erkeklerin giydiği genellikle keçeden, ucu sivri veya yüksek başlık.

M

MANTO	Kadınların kışın üzerlerine giydikleri kalın yünden yapılmış palto.
MAYO	Genellikle denize ve havuza girerken ten üzerine giyilen vücudun gerekli kısımlarını örten tek veya iki parçalı giysisi.
MENDİL	Burun ve ter silmekte bazen el yüz kurulamakta kullanılan küçük, kare biçiminde dokuma.
MİYFER	Savaşta başı dış darbelerden koruyan demir, çelik gibi maddelerden yapılmış başlık.
MİNTAN	Yakasız uzun kollu erkek gömleği.

N

NAYLON ÇORAP	Temel maddesi koli amik reçinesi olan, birçok giyim ve ev eşyası yapımına yarayan sert, dayanıklı esnek madde. Bu maddeden yapılmış ayak giyisi.
-----------------	--

P

PABUÇ	Ayağı örten ve ayağı korumak için giyilen giyecek.
PANTOLON	Belden başlayan ve genellikle paçaları ayak bileklerine kadar inen giyecek.
PARDESÜ	Serin havalarda giyisilerin üzerine giyilen ince uzun üstlük.
PARTAL	Çok kullanmaktan yıpranmış eskimiş giysi.
PATİSKA	Çoğu pamuktan dokunmuş sık ve düzgün bez.
PAZEN	Bokuması kalın, sık ve yumuşak bir tür pamuklu bez.
PEÇE	Eskiden ülkemizde, bugün bazı ülkelerde kadınların sokaklarda yüzlerini örttükleri ince siyah örtü.

PEŞTEMAL Hamamda örtünmek ve kurulanmak için kullanılan ince dokuma.
PIJAMA Ceket ve pantolondan oluşan gece yatarken giyilen yatak giysisi.

R

ROBA Bir giyeceğin göğüsle omuz arasında kalan bölüme eklenen parça.
RÖBDEŞAMBR Ev içinde giyilen erkek sabahlığı.

S

SARIK Kavuk, fes gibi bazı başlıkların üzerine sarılan tülbent abani veya şala verilen ad.
SMOKİN Gece ziyafetlerinde, galalarda ve eğlence yerlerinde erkeklerin giydikleri önü açık, ceketini daha çok atlas yakalı kalın giysisi

Ş

ŞALVAR Genellikle ağı çok bol olan, bele bir uçkurla bağlanan geniş üst donu.
ŞAPKA Keçe, hasır gibi maddelerden yapılan başa takılan başlık.
ŞORT Genellikle bazı sporları yaparken giyilen, paçaları dizlerin yukarisından başlayan kısa pantolon.

T

TAKKE İnce kumaştan ve çoğunlukla yarım yuvar biçiminde başlık.
TARAK Tüylerinin karışıklığını gidermeye veya kadınların saçlarını tutturmaya yarayan dişli saç.
TAYYÖR Ceket ve etekten oluşan şık kadın giysisi.
TERLİK Genellikle ev içinde giyilen hafif ve türlü biçiminde ayakkabı.

Ü

ÜNİFORMA Aynı işi yapanların giydikleri tüzükle belirtilmiş bir örnek giysisi. Sıklahlı kuvvetlerin resmi giysisi.

Y

YELEK Ceket altına giyilen kolsuz giysisi.

Z

ZIBIN

Bebeklere iç çamaşır olarak giydirilen, ince pamukludan kısa ve kolsuz giyisi.

ZIP

Pantolon, etek gibi giyisilerin düğmeye ek olarak önünün kapatılmasını sağlayan fermuar.Karşılıklı dişler ve bunların üzerinde yürüyen kapatıcıdan oluşan mekanizma.

İNDEKS:

A

ABAJUR	288
AHİZE	196
ASKİK TAŞI	292
ALKOL	283,414,512
ALTIN	48,375,395
AMPÜL	316
ANAHTAR	121,231,246,402,466
ANTEN	313,327,450
ARPA	116
ANTİKA	116
ASANSÖR	329,362
AŞ	49,230
AYAKKABI	164,172,375,413
AYNA	92,179,306,325

B

BADEM	161,524
BAKLA	490
BALIK	107,358
BALTA	225
BARDAK	69,203,205,413,512,537
BASMA	184
BAVUL	311,410,460,467,471,513
BESİK	299
BIÇAK	153,154,185,409,445
BİBER	78,147,375,418,504
BİBLO	181
BİFTEK	509
BİRA	424,510
BLUZ	24
BRANDY	416
BOYA	353,428
BOYUN BAĞI	295
BOZA	542
BÖREK	83
BUĞDAY	438
BULGUR	251,265
BUZ	93,322,362,475
BUZDOLABI	39

C

CAMEKAN	69,77,274
CEZVE	336
CİGARA	20,177,241

CİĞER	100
CİHAZ	494
CIMBIZ	446
CÜZDAN	106

Ç

ÇAMAŞIR	87,189,515
ÇANTA	393,397
ÇAKI	84
ÇAKMAK	480
ÇARIK	164
ÇARŞAF	102,198,402
ÇATAL	445
ÇAY	123,124,180,241,421
ÇEKİRDEK	89
ÇENGELLİ	292
İĞNE	
ÇEŞME	529
ÇIRA	169
ÇİVİ	52,158,375
ÇORAP	102,433,531
ÇORBA	49,166
ÇÖMLEK	160

D

DANTELA	180,183,203,401,430
DAVUL	113
DİVAN	19,302
DOLAP	161,334,513
DON	156,519
DUVAK	191
DÜĞME	166,247,406,447,539
DÜRBÜN	323

E

EKMEK	39,77,175,224,425,509
ELBİSE	102
ELDİVEN	199
ENTARİ	184
ESVAP	293,451,520
ET	446
ETEK	25,55,101,186,433

F

FARVA	180,183,430
FENER	98
FES	44,46,371

FINDIK	377,469
FIRIN	397
FİNCAN	21,181,235,237
FİSTAN	22
FİTİL	268
FÖTR	53,136
FRAK	413

G

GARDROP	283
GAZ LAMBASI	312,544
GECELİK	288,349,517
GERGEF	517,530
GÖMLEK	102,156,164,442,506
GÖZLÜK	230
GRAMOFON	232,263,264,311,419,446,488,505,519,531
GÜMÜŞ	203
GÜVEZ	229
MOROKEN	

H

HALI	179
HAMUR	81
HASIR	63,203
HAVYAR	39
HELVA	48,423
HIRKA	518
HIYAR	78
HİNDİ	20,265
HORTUM	373,374
HİNİ	289

I

IZGARA	79
--------	----

İ

İĞNE	366,460,461,466
İÇKİ	54,89,141,200,283
İNCİR	116
İP	153,154,242,434,560
İSKARPİN	280,430
İSKEMLE	54,63,64,263,413
İSTAKOZ	198
İŞKEMBE	155

K

KABAK	89,442
KALEM	85,353
KANAVİÇE	460
KANEPE	517
KALORİFER	134
KAPI	179,245,282
KARPUZ	124
KARYOLA	224
KASE	108
KAVURMA	179,183,288,419,568
KAZAN	237
KEFEN	557
KEPCE	234
KESER	139
KIYAFET	495
KİBRİT	461
KİLİM	234
KİLİT	204
KİMYON	161
KOLONYA	503
KOLTUK	24,63,77,166,179
KOMODİN	288
KORDELA	401
KOVA	157
KÖFTE	189
KÖMÜR	124,236
KRİSTAL	203
KUNDURA	82,168,318,453
KÜLAH	205
KÜPE	259

L

LAMBA	197,288,361
LAVABO	177
LEBLEBİ	307
LİMON	116,340
LİMONATA	205,246
LOKMA	48,189,427

M

MAHZEN	124
MAKYAJ	34
MANGAL	234,471
MANTAR	91,426
MANTO	286

MASA	264
MAŞA	236
MAYO	91
MENDİL	174,282,401,417,431,468
MENGENE	96
MERDİVEN	43,108,218,284,380,517,530,540
MEYVE	174
MEYVE SUYU	414
MEZE	39
MIZRAK	475
MİĞFER	204
MİMBER	46,402
MİNTAN	152,158
MOBİLYA	53
MOZAİK	146
MUM	321
MUSLUK	48,288
MUTFAK	49,153,156,375
MÜCEVHER	465
MÜREKKEP	125,133,237,425,473

N

NARGİLE	23
NAYLON	426,433
ÇORAP	

O

OCAK	39,111,160,313
ODUN	194
OK	179
OKLAVA	153,289

P

PABUÇ	164,251,463,538
PANTOLON	55,78,186,199,244,318,506,517
PARDESÜ	123,136,244,247,524
PARKE	32
PARTAL	152
PATİSKA	293
PAZEN	158
PEÇE	44
PENCERE	110
PERDE	154,196,249,352,383,476
PEŞTEMAL	154,155
PEYNİR	58,189
PIRASA	428
PIRLANTA	419

PİŞAMA	186,289,467
PİLAV	49,113,305
PİRİNÇ	180,426
PLAK	311,447
PRANGA	150
POĞAÇA	83
PORTAKAL	189
PUF	180

R

RİMEL	36
ROB	430
ROBDÖŞAMBR	120
RUJ	180,433,455

S

SAAT	48,310,338,350
SABUN	59,164,270,531
SALLE A	31
MANGER	
SANDALYE	134,265,354,471,530,536
SANDIK	537
SARIK	424
SMOKİN	109,413
SİNİ	39
SOBA	50,124,529
SÜNGÜ	232
SÜPÜRGE	158,527
SÜT	50

Ş

ŞALVAR	152,156
ŞAMDAN	312
ŞAMPANYA	198,203,308,512
ŞAPKA	19,44,55,61,105,166,359,438,424
ŞEKER	375,426
ŞİLTE	353,316,326

T

TABUT	353
TAC	168
TAHİN	46,47
TAKKE	205
TARAK	244
TARHANA	265
TAS	371,375

TASMA	156
TATLI	266
TAVUK	510
TAYYÖR	433
TELEFON	41,196,334,335,420,
TENCERE	223
TEPSİ	49
TERAZİ	452
TEREYAĞI	48
TERLİK	109,280,467,569
TİĞ	185
TIRMIK	357
TORBA	46,156
TRAMPET	406
TURŞU	54
TUZ	160,315
TÜL	321,430
TÜTÜN	377,426,428,522

Ü

ÜNİFORMA	198,558
ÜTÜ	102
ÜZÜM	116

432,542

V

VOTKA	137,139
-------	---------

Y

YAĞ	155
YASTIK	120,327,426
YATAK	198,261,326
YELEK	156,539
YORGAN	326
YUMURTA	553,509

Z

ZERDE	113
ZEYTİN	47,189
ZEYTİNYAĞI	426
ZEYTİNYAĞLI	589
ENGİNAR	
ZIBIN	156
ZİL	55,126,241,242,331
ZİP	526
ZURNA	113
ZÜMRÜT	426

KAYNAKÇA:

Türkçe sözlü, Atatürk, Dil ve Tarih
Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu
Yayınları, İstanbul 1992

Karaosmanoğlu, Yakup Kadri. Panorama
Hazırlayan ATILLA Özkırmılı. 3. Basım
İstanbul; İletişim Yayınları 1987

Karaosmanoğlu Yakup Kadri. Yaban.
Hazırlayan ATILLA Özkırmılı. 33. Basım
İstanbul; İletişim Yayınları 1998